

Ks. dr hab. Andrzej Uciecha

BIBLIOGRAFIA

stan z 12.2016

Druki zwarte:

- Ascetyczna nauka w „Mowach” Afrahata*, Katowice 2002 (Studia i materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 3), stron 197.
- [red.] *Modlitwa i miłosierdzie w Enarrationes in Psalmos św. Augustyna* (StAC.SN 5), Katowice 2007, ss. 205.
- Polemika św. Efrema z manicheizmem w Refutationes*, Katowice 2009.
- [red.] *Idea udziału człowieka w życiu Bożym i Abraham w pismach Ireneusza z Lyonu* (StAC.SN 10), Katowice 2010.
- Krzyż w literaturze wczesnochrześcijańskiej. Antologia*, wybór i oprac. A. Uciecha, Katowice 2012.
- [red.] *Historia monastycyzmu orientalnego. W 70 rocznicę śmierci ks. dra Stefana Siwca (Schiwietz) 1863-1941*(StAC.SN 16), Katowice 2014.
- [red.] *Adsuesceret Deum i otwarte pytania: Wybrane zagadnienia teologii św. Ireneusza i Orygenesusa*, (StAC.SN 18), Katowice 2016

Artykuły:

- Rodzina miejscem wychowania w traktacie pedagogicznym „O wychowaniu dzieci” św. Jana Chryzostoma*, w: Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 19/20 (1986/87), s. 65-92.
- Afrahata, Mędrzec perski - stan badań*, w: Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 33 (2000), s. 25-40.
- Grzechy główne i metody walki z nimi w homiliach św. Jana Chryzostoma na 1 list św. Pawła do Koryntian*, w: Vox Patrum 21 (2001), s. 247-262.
- Ideał bezżeństwa "synów przymierza" - bnay qyama w polemice z judaizmem w „Mowach” Afrahata*, w: Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 35,1 (2002), s. 90-103.
- Rola ojca w procesie wychowania domowego na podstawie traktatu św. Jana Chryzostoma „O wychowaniu dzieci”*, w: *Dziecko w rodzinie i społeczeństwie. Starożytność-Średniowiecze*, red. J. JUNDZIŁŁ, D. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK, Bydgoszcz 2002, t. I, s. 205-218.
- Rola i miejsce „synów przymierza” w Kościele perskim IV w. (na przykładzie Mów Afrahata)*, w: Vox Patrum 22 (2002), s. 161-175.
- Idea przymierza (qyama) w „Mowach” Afrahata*, w: Verbum Vitae 4 (2003), s. 227-243.

- Postawa duchowieństwa Kościoła Perskiego w czasie prześladowań Szapura II*, w: *Vobis Episcopus vobiscum christianus*, red. W. MYSZOR, A. MALINA, Katowice 2004, s. 278-287.
- Afrahāt, *O wierze (Demonstratio Prima. De fide. Patrologia Syriaca I, 5-45)* (tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz), w: *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 37,2 (2004), s. 158-170.
- Dziedzictwo starożytności chrześcijańskiej w zakresie opieki nad biednymi*, w: *Curatores pauperum. Źródła i tradycje kultury charytatywnej Europy Środkowej*, red. A. Barciak, Katowice 2004, s. 13-30.
- Didaskalia 9.16* – tłumaczenie z języka syryjskiego, w: *Chrzest i pokuta w starożytnym Kościele – antologia tekstów I-III w.*, red. J. SŁOMKA, Kraków 2004 (Biblioteka Ojców Kościoła 25), s. 52-54.
- Oda Salomona XV* – tłumaczenie z języka syryjskiego, w: *Chrzest i pokuta w starożytnym Kościele – antologia tekstów I-III w.*, red. J. SŁOMKA, Kraków 2004 (Biblioteka Ojców Kościoła 25), s. 139-140.
- Pozycja św. Piotra w pismach Afrahata i św. Efrema*, w: *Vox Patrum* 24 (2004), t. 46-47, s. 145-154.
- AFRAHAT, *O miłości (Demonstratio Secunda. De caritate. Patrologia Syriaca I, 48-96)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, w: *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 39,1 (2006), s. 53-67.
- Święty Efrema, Kolejna mowa przeciw Manesowi (tub mymro dluqbal mani)*, w: *Vox Patrum* 25 (2005), t. 48, s. 359-376.
- Wątki polemiczne w pismach Afrahata i świętego Efrema*, w: *Chrześcijaństwo antyczne*, red. J. Drabina (Studia Religiologica 39, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego MCCLXXXIX), Kraków 2006, s. 113-126.
- Grecka hyle w Hymnach św. Efrema Syryjczyka*, w: *Acta Universitatis Wratislaviensis* nr 2992, *Antiquitas* XXIX, Wrocław 2007, s. 631-636.
- Manichaeism in the context of Ephraim's polemics with the Bardesanian doctrine and the system of Marcion in „Prose Refutations”*, w: *Vox Patrum* 28 (2008), t. 52/2, s. 1199-1211.
- Węże, skorpiony i inne zwierzęta w języku polemicznym Efrema Syryjczyka*, w: *Omnia tempus habent. Miscellanea theologica Vincentio Myszor quadragesimum annum laboris scientifici celebranti ab amicis, sodalibus discipulisque oblata*, red. A. REGINEK, G. STRZELCZYK, A. ŻĄDŁO, Katowice 2009, s. 157-169.
- AFRAHAT, *O poście (Demonstratio tertia. De ieiunio. Patrologia Syriaca I, 97-136)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, w: *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 42,1 (2009), s. 85-96.
- AFRAHAT, *O modlitwie (Demonstratio quarta. De oratione. Patrologia Syriaca I, 137-182)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 43,1 (2010), s. 31-44.
- AFRAHAT, *O wojnach (Demonstratio quinta. De bellis. Patrologia Syriaca I, 184-237)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 43,2 (2010), s. 248-262.

- Religijny program wychowania w ujęciu Jana Chryzostoma*, w: *Vox Patrum* 29 (2009), t. 53-54, s. 421-432.
- AFRAHAT, *O synach przymierza (Demonstratio sexta. De monachis. Patrologia Syriaca I, 240-312)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *Śląskie Studia Historyczno – Teologiczne* 44,1 (2011), s. 177-197.
- Polemika z nauką Bardesanesa w Refutationes św. Efrema Syryjczyka*, w: *Fructus Spiritus est Caritas*, red. M. WYSOCKI, Lublin 2011, s. 469-478.
- Rola i znaczenie „córek przymierza” w Kościele Perskim IV i V wieku*, „*Verbum Vitae*” 19 (2011), s. 233-246.
- „*Niepełnosprawni*” w kulturze grecko-rzymskiej i w starożytnym Kościele, w: *Studia Teologiczne i Humanistyczne* 1,4 (2011), s. 15-28.
- Idea walki w ascezie „synów przymierza” na podstawie Mów Afrahata*, w: *Między sensem a bezsensem ludzkiej egzystencji. Teologiczna odpowiedź na fundamentalne pytania współczesnego człowieka. VIII Kongres Teologów Polskich, Poznań 13-16 września 2010 r.*, Poznań 2012, s. 526-535.
- Pozycja starców w literaturze Ojców Syryjskich*, *Vox Patrum* 31(2011), t. 56, s. 401-409.
- Chrześcijańska misja wśród pogan Edessy w apokryfie Nauka Addaja*, w: *Wczesne chrześcijaństwo a religie*, red. S. Ledwoń, Lublin 2012, s. 657-668.
- AFRAHAT, *O pokutujących (Demonstratio septima. De paenitentibus. Patrologia Syriaca I, 313-360)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, „*Śląskie Studia Historyczno – Teologiczne*” 46,1 (2013), s. 5-17
- AFRAHAT, *List synodalny (Demonstratio XIV. Exhortatoria. Patrologia Syriaca I, 573-726)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, „*Śląskie Studia Historyczno – Teologiczne*” 46,1 (2013), s. 18-51
- W. Teister, A. Uciecha, *Postawa chrześcijan Kościoła Perskiego w czasie prześladowań Szapura II*, „*Vox Patrum*” 32 (2012), t. 57, s. 451-462.
- „Walka” Złego z „synami przymierza” na podstawie wybranych Mów Afrahata, perskiego Mędrca, „*Vox Patrum*” 33 (2013), t. 59, s. 209-223.
- Geneza i rozwój struktur organizacyjnych w starożytnym Kościele – problem badawczy*, w: *Ecclesia in Republica. Studia patrystyczne zebrane w 90. rocznicę ustanowienia Administracji Apostolskiej na Górnym Śląsku*, wybór i redakcja Wincenty Myszor, (StAC.SN 15), Katowice 2014, s. 17-35.
- Wiara w pismach Afrahata*, „*Vox Patrum*” 34 (2014) t. 61, s. 479-492.
- Afrahata, *O ożywieniu umarłych (Demonstratio octava. De resurrectione mortuorum. Patrologia Syriaca I, 361-405)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, „*Vox Patrum*” 34 (2014) t. 61, s. 503-516.
- Afrahata, *O pasterzach (Demonstratio X. De pastoribus, Patrologia Syriaca I, 444-465)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *Vox Patrum* 34 (2014) t. 62, s. 593-602.
- Afrahata *O pokorze (Demonstratio IX. De humilitate. Patrologia Syriaca I, 408-441)*, tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 47,2 (2014), s. 256-266.

ܬܗܘܝܬܐ (*taḥwaythā*) jako metoda egzegetyczna w pismach Afrahata, perskiego Mędrca, *Biblica et Patristica Thoruniensia* 8 (2015) 1, s. 65-80.

Sekrety duchowej walki w mowie „O wojnach” Afrahata, perskiego Mędrca, *Vox Patrum* 35 (2015) t. 63, s. 389-396.

„*Sen duszy*” w pismach Afrahata, *Vox Patrum* 35 (2015) t. 63, s. 217-226.

Wpływ „gawiedzi” w procesie wychowania według św. Jana Chryzostoma, w: *Męstwo i długomyślność jako sprawności moralne w wychowaniu*, Uniwersytet Szczeciński 2015, s. 197-209.

Stephan Schiwietz (Siwiec) – uczeń w szkole Maxa Sdralka, *VoxP* 35 (2015) t. 64, s. 503-516.

Afrahata, *O obrzezaniu* (Demonstratio XI. De circumcissione. *Patrologia Syriaca* I, 467-504), tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 48,2 (2015), s. 344-356

Afrahata, *O szabacie* (Demonstratio XIII. De sabbato, *Patrologia Syriaca* I, 541-572), tłumaczenie z języka syryjskiego i komentarz, *VoxP* 36 (2016) t. 66, s. 513-526.

Motyw światła i ciemności w mistyce Pseudo-Makarego, „*Verbum Vitae*” 28 (2016), s. 297-319.

Recenzje:

Aphraate le Sage Persan, „*Les Exposés*”, tome I, „*Exposés I-X*”. Traduction du Syriaque, Introduction et Notes par Marie-Joseph Pierre, Paris 1988, (SCh 349); tome II, „*Exposés XI-XXIII*”. Traduction du Syriaque, Notes et Index par Marie-Joseph Pierre, Paris 1989, (SCh 359), „*Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*” 33 (2000), s. 413-415.

J. Pochwat, „*Mysterium iniquitatis*”. Studium tajemnicy nieprawości w dziełach Jana Kasjana (360-435), Wydawnictwo „La Salette”, Kraków 2012, 383 s., „*Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*” 46,2 (2013), s. 494-498.

Komunikaty

Jeden chrzest na odpuszczenie grzechów (Sekcja Patrystyczna, Kielce 23-24 września 2002 r.), *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 36,1 (2003), s. 303-304.

Dziecko w rodzinie i społeczeństwie (Akademia Bydgoska, Pieczyska 24-26 czerwca 2002 r.), *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* 36,1 (2003), s. 302.

Czynny udział w konferencjach naukowych:

Dziecko w rodzinie i społeczeństwie konferencja zorganizowana przez Akademię Bydgoską i Uniwersytet im. A. Mickiewicza w dn. 24-26.06.2002 r. (Pieczyska). Tytuł przedstawionego referatu: *Ojciec w rodzinnym wychowaniu w traktacie pedagogicznym „O wychowaniu dzieci” św. Jana Chryzostoma*.

- Curatores pauperum. Źródła i tradycje kultury charytatywnej Europy Środkowej.* VII międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu *Kultura Europy Środkowej* zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Historyczne w dn. 13-14.11.2003 r. (Zabrze). Tytuł przedstawionego referatu: *Dziedzictwo starożytności chrześcijańskiej w zakresie opieki nad biednymi.*
- Papiestwo w starożytności chrześcijańskiej,* Sympozjum patrystyczne zorganizowane przez Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL w dn. 23-24.11.2004 r. (Lublin). Tytuł przedstawionego referatu: *Święty Piotr w twórczości Afrahata i świętego Efrema.*
- Grecy, Rzymianie i ich sąsiedzi,* Konferencja zorganizowana przez Komisję Historii Starożytnej Polskiego Towarzystwa Historycznego w dn. 21-23 września 2005 r. (Wrocław). Tytuł przedstawionego referatu: *Grecka hyle w Hymnach św. Efrema Syryjczyka.*
- Konferencja Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu Polski do Spraw Nauki Katolickiej *Wczesnochrześcijańska Literatura Patrystyczna,* Łódź 21-22 IX 2007 r. Wygłoszony referat: *Kraby, krety i inne zwierzęta w języku polemicznym Efrema Syryjczyka.*
- Małżeństwo, rodzina i wychowanie w nauczaniu św. Jana Chryzostoma* Sympozjum patrystyczne zorganizowane przez Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 27-28.11.2008, referat: *Religijny program wychowania w ujęciu Jana Chryzostoma.*
- Konferencje: Kongres Teologów Polskich *Między sensem a bezsensem ludzkiej egzystencji. Teologiczna odpowiedź na fundamentalne pytania współczesnego człowieka,* Poznań 13-16.09.2010 r.; referat 16.09.2010 r.: *Idea walki w ascezie „synów przymierza” na podstawie Mów Afrahata.*
- Stosunek do ludzi starszych w starożytności klasycznej i chrześcijańskiej -* Sympozjum Patrystyczne 25-26.11.2010 r. zorganizowane przez Ośrodek Badań nad Antykiem chrześcijańskim, Wydział Teologii KUL Lublin. Wygłoszony referat: *Pozycja starców w literaturze Ojców Syryjskich.*
- Patriarchaty Wschodu w starożytności. Polityka, religia i sztuka w bizantyjskim świecie śródziemnomorskim.* Międzynarodowa konferencja naukowa organizowana przez Katedrę Historii Bizancjum KUL i Katedrę Historii Kościoła w Starożytności Chrześcijańskiej (18.11.2011 r.). Wygłoszony referat: *Patriarchat i patriarchowie Seleucji-Ktezyfontu – z dziejów starożytnego Kościoła w Persji.*
- Zło w człowieku, Kościele i świecie według Ojców Kościoła.* Spotkanie Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu Polski do spraw Nauki Katolickiej (19-2.09.2012 r.). Wygłoszony referat: *„Walka” Złego z „synami przymierza” na podstawie wybranych Mów Afrahata, perskiego Mędrca*
- Biskup August Hlond i jego diecezja. W rocznicę powstania Administracji Apostolskiej Śląska Polskiego 7 XI 1922 r.* Konferencja naukowa organizowana przez Zakład Teologii Patrystycznej i Historii Kościoła Uniwersytetu Śląskiego (7.11.2012 r.). Wygłoszony referat: *Geneza i rozwój struktur organizacyjnych w starożytnym Kościele – problem badawczy*
- Moderator sesji: *„W. Myszor, Gnostycyzm i teologia Ireneusza z Lyonu, StAC.SN II. Patologia w Polsce na początku XXI w. i perspektywy jej rozwoju”;* Katowice, Wydział Teologiczny UŚ, dn. 16 lutego 2011 r.

Moderator sesji: „*Historia monastycyzmu orientalnego. W 70 rocznicę śmierci ks. dra Stefana Siwca (Schiwietz) 1863-1941*”; Katowice, Wydział Teologiczny UŚ, dn. 8 listopada 2011 r. (moderator)

Wiara w rozumieniu Ojców Kościoła. Spotkanie Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu Polski do spraw Nauki Katolickiej (23-25.09.2013 r.). Wygłoszony referat: Wiara w pismach Afrahata

XVIII Seminarium Śląskie „Dziedzictwo kulturowe Śląska – miejsca, architektura, ludzie, zwyczaje, tradycje” Kamień Śląski, 25-28.09.2013 r. Wygłoszony referat: Stephan Schiwietz (Siwiec) uczeń w szkole Maxa Sdralka

„*Wrocławska szkoła historii Kościoła. W 100. rocznicę śmierci Ks. prof. Maksymiliana Sdralka 1855-1913*” Wydział Teologiczny UŚ, Katowice, 7.11.2013 r. Dyskusja panelowa. Wygłoszony referat: *Maksymilian Sdralek we wspomnieniach ucznia Felixa Hasse (Die Aufgaben des Kirchengeschichtslehrers nach Professor Max Sdralek)*

Moderator sesji: „*Wrocławska szkoła historii Kościoła. W 50. rocznicę śmierci ks. prof. Bertholda Altanera 1885-1964*” Wydział Teologiczny UŚ, Katowice, 15 maja 2014 r.

Ogólnopolska Konferencja Starożytnicza „*Armia, systemy obronne i ideologiczno-religijne aspekty wojny w Imperium Rzymskim i w Bizancjum*”, Zakład Historii Starożytnej UMCS, Katedra Historii Bizancjum KUL, Katedra Historii Kościoła w Starożytności Chrześcijańskiej KUL, Lublin 26-28.05.2014 r. Wygłoszony referat: „*Jeśli wojska powstają i zwyciężają, wiedz, że jest to upomnienie Boże*”. *Wojenne sekrety w dyskretnej mowie O wojnach Afrahata, perskiego Mędrca (Demonstratio quinta. De bellis. Patrologia Syriaca I,184-237)*

Międzynarodowa Konferencja Biblijna „*Egzegeza biblijna – między alegorią a dosłownością*”, Instytut Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych. Pracownia Starożytnego Bliskiego Wschodu i Tradycji Biblijnej UWp., Ostrów Wlkp. 29-30.05.2014. Wygłoszony referat: *Demonstratio (taḥwāyṯā) jako metoda egzegetyczna w pismach Afrahata, perskiego Mędrca*

IV Interdyscyplinarna konferencja naukowa „*Sprawności moralne w wychowaniu: Zaufanie – męstwo – długomyślność*”, Katedra Pedagogiki i Psychologii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, 20 listopada 2014 r. Wygłoszony referat: *Wpływ „gawiedzi” w procesie wychowania według św. Jana Chryzostoma*

Kobieta w historii zbawienia według Ojców Kościoła. Spotkanie Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu Polski do spraw Nauki Katolickiej (Częstochowa, 21-23.09.2015 r.). Wygłoszony komunikat: Imię attā [kobieta] znaczy metitā [przybycie], zbliżenie, zjednoczenie i obcowanie małżeńskie. Ewa w komentarzu Iszodada z Merw do Księgi Rodzaju

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „*Ojcowie Pustyni i Jan Kasjan – ojciec monastycyzmu zachodniego. W 50. rocznicę ogłoszenia dekretu o przystosowanej odnowie życia zakonnego Perfectae caritatis*”. *I Padri del deserto e Giovanni Cassiano, padre del monachesimo occidentale. Nel 50° anniversario della proclamazione del decreto sul rinnovamento della vita religiosa Perfectae caritatis*. Wydział Teologiczny UŚ, Katowice, 25 - 26 września 2015 r. Wygłoszony referat: *Między walką a ekstazą. Jan Kasjan mistrzem kontemplacji*

Chrzest Polski a konwersja innych narodów. Chrzest Polski w świetle konwersji starożytnych narodów. Sympozjum organizowane przez Katedrę Teologii Patrystycznej, Katedrę Historii Kościoła i Katedrę Misjologii Wydziału Teologicznego UKSW (Warszawa 11 maja 2016 r.). Wygłoszony referat: *Apostolstwo na dworze władcy.*

Egzegeza biblijna wczesnochrześcijańskiego Wschodu i jej echa na Zachodzie. Spotkanie Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu Polski do spraw Nauki Katolickiej (Góra św. Anny, 19-21.09.2016 r.). Wygłoszony referat: *Egzegeza biblijna w komentarzach wschodnio-syryjskich VIII i IX wieku.*

Chrzest Polski – jubileusz 1050 lecia. Konferencja naukowa organizowana przez Katedrę Teologii Patrystycznej i Historii Kościoła Uniwersytetu Śląskiego (Katowice, 27.10.2016 r.). Wygłoszony referat: *Nova humanitas, nova civitas, nova potestas. Chrzest w aspekcie historycznym.*

Organizacja konferencji:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ojcowie Pustyni i Jan Kasjan – ojciec monastycyzmu zachodniego. W 50. rocznicę ogłoszenia dekretu o przystosowanej odnowie życia zakonnego Perfectae caritatis”. I Padri del deserto e Giovanni Cassiano, padre del monachesimo occidentale. Nel 50° anniversario della proclamazione del decreto sul rinnovamento della vita religiosa Perfectae caritatis. Wydział Teologiczny UŚ, Katowice, 25 - 26 września 2015 r. Wygłoszony referat: *Między walką a ekstazą. Jan Kasjan mistrzem kontemplacji*

Recenzje doktoratów – nieopublikowane:

R.Nawara OSB, Teologiczna interpretacja rajy w dziełach świętego Efrema Syryjczyka i jej aplikacja w liturgicznych hymnach tradycji syryjskich w Indiach, Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (praca doktorska napisana pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Bogdana Cześza; obrona 25.02.2015 r., recenzja nieopublikowana).

W.Kluz, Relacja wiary i kultury w kontekście podstawowych idei teologicznych Orygenes’a”, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (praca doktorska napisana pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr. hab. Leona Nieściora OMI; obrona 13.11.2015 r., recenzja nieopublikowana).

Redakcja seryjnych publikacji naukowych:

Sekretarz redakcji serii wydawniczej *Studia Antiquitatis Christianae. Series Nova* – 18 woluminów: 1 (2005) – 18 (2016).